

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

ПУЛЬС

Дуглас Дэвідсан: ЗША заклікаюць беларускія ўлады спыніць ушчамленне недзяржаўных СМІ

Заява намесніка кіраўніка місіі ЗША пры Пастаянным саўеце АБСЕ
Дугласа Дэвідсана распушчана амерыканскім пасольствам у Мінску
21 студзеня.

“Закрываючы газеты “Местное время” — прыклад зджыванняў, накіраваных на падаўленне незалежных СМІ ў Беларусі”, — заявіў Дэвідсан. Нагадаем, што газета “Местное время” заснаваная ў лістападзе 2002 года, пасля выйшлі з друку толькі тры разы і была ліквідавана ў снежні мінулага года па прычыне таго, што ўладальнікі выдання няправільна зарэгістравалі юрыдычны адрас.

“ЗША заклікаюць беларускія ўлады дазволіць гэтай газеце і іншым СМІ стаць незалежным голасам грамадзян краіны”, — гаворыцца ў заяве.

Вольга ЛАПІКАВА.

Промышлялі врывчаткой

В Бобруйск сержант контрактнай службы Андрей Михален “погрозил” на продаже взрывчатых веществ.

На адным з ваенных полігонаў у Слуцкім раёне ўвесь час падчас вайны былі ваенныя полігоны. У Слуцкім раёне ўвесь час падчас вайны былі ваенныя полігоны. У Слуцкім раёне ўвесь час падчас вайны былі ваенныя полігоны.

Чез год ужо на полігоне ў Бобруйскім раёне, дзе ўнітажыліся боепрыпасы, он прыхватіў себе дзесяць тротыльных шашек і дзве боепрыпасы. Усе гэтыя апаратыя шашечкі он пачаў продць. Кэтому опасному бізнэсу он прывяк своего бывшаго служыўца, уважэннаго в запас, Дмитрия Агеевкова. А тое свих знакахіх — бравых балтшукіных.

Во время сбыта взрывчатых веществ вся компания была задержана с личными. За незаконное хранение, транспортировку и продажу взрывчатых веществ Андрей Михален осужден на пять лет лишения свободы с отбытием наказания в колонии усиленного режима, с лишением воинского звания сержанта. За участие в опасном бизнесе жители Бобруйска Дмитрий Агеевков, Сергей Балтшукін получили по два года ограничения свободы, Александр Балтшукін — полтора года. Вся тройка будет отбывать наказание с привлечением к труду на стройках народного хозяйства.

Николай НАЗАРОВИЧ, БелТА.

ЕВРОПЕЙСКИЙ ОПЫТ

Чехи избирают нового президента

В предстоящую пятницу, 24 января, чехи продолжат процедуру избрания нового президента страны. В один тур избрать главу государства не получилось. А нынешний президент, легендарный Вацлав Гавел, которого называют совестью нации, отработав два полных срока по пять лет, 2 февраля покидает Пражский Град. В Чехии никому и в голову не приходило как-то образом изменить Конституцию и продлить полномочия действующего главы государства. Закон есть закон. И к нему в стране относятся уважительно.

В Чешской республике главу государства избирает парламент, куда можно попасть только по партийным спискам. А вот в верхнюю палату — сенат — выборы прямые. Интересно, что раз в два года треть сенаторов (полный состав 81 человек) обновляется. Чтобы стать президентом, претенденту по чешскому законодательству предстоит пройти довольно сложную процедуру. Поэтому в первом туре голосования, состоящем из трех раундов, неделю тому назад избрать президента не удалось. Можно напомнить, как это проходило. В первом раунде каждый из четырех кандидатов стремился получить большинство голосов в сенате (необходимый минимум — 41 голос) и в парламенте (101 голос). Во втором раунде необходимо было получить большинство голосов, но уже не от избранного количества депутатов, а от присутствующих в залах в день голосования. Но и это обстоятельство не помогло вы-

явить сильнейшего. Тогда в третьем раунде претендентам предлагалось набрать большинство голосов от общего количества парламентариев в обеих палатах. Но и в этот раз никто из четверки не достиг желанного рубежа. Трехступенчатые выборы оказались фактически безрезультатными и поэтому, согласно Конституции, был назначен второй тур. По закону в нем уже могут участвовать и новые кандидаты.

По нашим данным, среди них появился экс-премьер Милош Земан. Его политический босс, бывший премьером, хорошо помнит. В бытность премьером Земан нагрянул в Минск с визитом в составе делегации Социнтерна. Приехал он к единомышленникам социал-демократам. С главой правительства Чехии очень хотел встретиться Лукашенко, которого, как известно, высокие персоны игнорируют. Но гость поставил условие — он готов побеседовать, но только в компании с лидером белорусской социал-демократической партии (Народная Грамада) Николаем Статкевичем. Такое условие принято не было. И Милош Земан, сделав на прощанье несколько громких заявлений о белорусской диктатуре, вернулся домой.

Некоторые наблюдатели уже тогда говорили, что свой вождь в Минск чешский премьер хотел использовать в пропагандистских целях на будущих президентских выборах. Трудно сказать, насколько это поможет Земану 24 января. Хотя после Пражского саммита НАТО, куда так стремился попасть и не

Владимир ГЛОД.
Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ.
Фото www.nato.int

Згуба,

альбо Чым закончыцца
для беларусаў аб'яднанне з Расіяй
паходле Пуціна

103, БНФ — 76... Пра астатнія і гаварыць не буду, бо што казаць пра партыю, якая вылучае на ўсю рэспубліку менш як дзесяць чалавек.

Зразумела, мае апаненты з боку апазіцыі будуць казаць пра тое, што ўлады ставілі ім палкі ў колы, што ім усяляк перашкаджалі, што срод тых, хто вылучаўся шляхам збору подпісаў і ад працоўных калектываў, ёсць людзі, якія шчыра сімпатызуюць апазіцыі. Усё гэта так. Але ж...

Факты сведчаць аб адным і тым жа: апазіцыя не ідзе ў народ. А калі так, то на якую перамогу яна можа разлічваць?

Уладзімір ГЛОД.

Што ж прынясуць нам, беларусам, дамоўленасці, дасягнутыя палчас перамоў Лукашэнка і Пуціна? Давядае паразважам.

Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін заявіў у Мінску, што прымае рашэнне павінны рэальна павялічыць якасць жыцця нашых грамадзян. А цяпер пазнаёмімся з бюджэтам саюзнай дзяржавы. СМІ паведамляюць, што ён зацвердзіў у суме 2 мільярды 438 мільянаў расійскіх рублёў. 15 працэнтаў з гэтай сумы накіроўваецца на праграмы вытворчых прызначэнняў. І гэтая ж доля сродкаў пойдзе на фінансаванне правакоўнай дзейнасці і беспаспэжнай саюзнай дзяржавы (37%), ваенна-тэхнічных праграм (11 працэнтаў), утрыманне органаў саюзнай дзяржавы (6 працэнтаў). У суме — больш за палову ўсіх сродкаў. Цікава, як правакоўная дзейнасць і ваенна-тэхнічныя праграмы могуць павялічыць якасць жыцця грамадзян?

Вядома, што невялікая сродкі ідуць на ўмацаванне заходняй мяжы Беларусі і саюзнай дзяржавы. І тут узнікае пытанне: “А навошта нам алгаролджыцца ад Еўропы высокім плотам?” Вунь Польшча, Літва, уступаючы ў Еўрапейскі Саюз, збіраюцца адкрыць свае межы. Такім чынам яны сапраўды палепшаць якасць жыцця сваіх грамадзян. Чаму мы гэта не робім? Трэба Расіі ўмацоўваць усходнюю мяжу, іншай яны робіць гэта за нашай Оршай.

Нельга не звярнуць увагу на тое, што трэць сумы гэтага бюджэту выдзяляе Беларусь. Якая вялікая Расія і якая маленькая Беларусь, а вось сродкі на сумесныя праграмы выдзяляюцца не прапарцыянальна. Ён не лепей будзе б сваю траціну, а гэта 824 мільяны расійскіх рублёў, ды на праграму накіраваць на развіццё айчынай эканомікі?

Было заўважана, што з сярэдзіны гэтага года наша праграма “Белтрансгаз” стане сумесным расійска-беларускім. Цяпер яны ачыняюць і яго прыбытак паступае ў беларускую казну. А потым добрая частка зробленым гэтым калектывам сродкаў пойдзе ў “расійскую кішню”. Дык што тут добрага для беларусаў?

Прэзідэнты краін, звычайна, не выражаюць падобных праблем, бо гэта не “нарацкая справа”. Але Пуцін праявіў асабістую зацікаўленасць у аўто-інтэграцыі расійскага “Газ-транспана” і гэтай дапамогі вока на “Белтрансгаз”.

І самае непрыемнае — увядзенне ў Беларусь з 2005 года расійскага рубля. Уладзімір Пуцін вельмі настойліва прабіваў такое рашэнне і назваў яго “этаным момантам”. У гэтым ёсць. Гэта сапраўды этаным, па-

вартым момант у расійска-беларускіх дачыненнях. Вось толькі для каго ён добры? Марку, для Расіі. А для Беларусі і асабіста Лукашэнка ён можа стаць даволі змрочным. Да такой думкі падштурхваюць каментарыі ўспрымальваючых выданняў. Так, расійская “Известия” адзначае, што валютнае падзенне, калі яно будзе рэалізавана, паставіць перад Лукашэнкам даволі жорсткія і непрыемныя рамкі ў плане аб'яднання. Так характарызуе валютныя дамоўленасці і расійская газета “Коммерсант”. “Комсомольская правда” шмат аднаго з пачатковай Пуціна, які заявіў: “Што шэф раздзяляе саюзную дамову, як “маналіт” з цэменту самай высокай маркі, пранізаны эканамічнай арматурай”. Менавіта так моцна мяркую Расія прыняць да сябе эканамічнымі ланцугамі Беларусі.

Такое моцнае яднанне з усходняй сусветай не абяцае нам прагрэсу, бо многія расійскія праграмы будуць у такім жа цяжкім стане, як і беларускія. Гандаль з ёю будзе вялікае адмоўнае салда і кансервы ўсталяваць тэхналогіі. Беларусі варта было б паралельна развіваць больш цесныя стасункі з перадавымі заходнямі краінамі. Толькі адтуль мы можам атрымаць інвестыцыі і перадавыя тэхналогіі, якія паставяць выліску канкурэнтназдольны прадукцыю.

Асноўным, вяржонным атрыбутам любой незалежнай дзяржавы з’яўляюцца ўласныя грошы. Вы дзе-небудзь бачылі краіну без сваёй валюты? Літва, Латвія, Польшча, Чэхія, Балгарыя, Украіна... Усе маюць і ўмацоўваюць нацыянальную валюту. А Беларусь разбурае яе.

Канешне, могуць сказаць: “А вось еўрапейскія краіны маюць агульную валюту еўра”. Вось імяна, агульную, а не нямецкую марку ці французскі франк. Да таго ж трэба мець на ўвазе, што Еўрапейскі Саюз — гэта не адзін дзясятка гадоў.

Не, не выпадкова Пуцін так ідзе на Лукашэнка, каб той хутэй увядзе адзіную валюту. “Абдымкі” з расійскім рублём — гэта смяротная абдымка.

Карэспандэнт Бі-Бі-Сі зазначае, што хоць у парадку дзяў Беларусь Анастоль Лібаўска, які заявіў расійскім СМІ, што ўладам дапаможа “саюзная будаўніцтва хоча застацца пры ўладзе на трэці тэрмін”. Бі-Бі-Сі спасылалася на старшыню Аб’яднанай грамадзянскай партыі Беларусі Анастоль Лібаўска, які заявіў расійскім СМІ, што ўладам дапаможа “саюзная будаўніцтва хоча застацца пры ўладзе на трэці тэрмін”.

Дык што ж атрымаўся?

Беларусь павінна страчваць незалежнасць, здаваць Расіі свае лепшыя прапарцыяналы, пазбаўляцца эканамічнага суверэнітэту толькі дзеля таго, каб задавоўваць амбіцыі аднаго чалавека?

Алесь ДРАБЧУК.

Правал

На 24012 дэпутацкіх мандатаў ёсць 26567 прэтэндэнтаў. Такія лічбы назвала ўчора на прэс-канферэнцыі старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына.



На мой погляд, дазвешна лічбы сведчаць пра поўны правал выбарчай кампаніі ў мясцовыя органы ўлады. І сапраўды, што гэта за выбары, якія не сіліліся нават каралямі і царам, прывучылі жыхароў Беларусі да аднаго ўстойлівага погляду: усё вырашае Александр Рыгоравіч. А калі так, дык пра якія выбары тут можна весці гаворку, там больш у мясцовай Савецкай, якія шалкам залежыць пяць ад выканаўчых “вертыкалі”. І там няма ніякага сэнсу марнаваць час, вылучацца і спрабаваць нешта зрабіць.

Але калі такі падыход большай часткі насельніцтва яшчэ можна зразумець, дык асабіста мне не зразумелы падыходы

прышоў Александр Лукашэнка. Яго настойлівае падкрэсліванне, што толькі ён адказны за ўсё, што робіцца ў краіне, ягонае паўнамоцтва, якія не сіліліся нават каралямі і царам, прывучылі жыхароў Беларусі да аднаго ўстойлівага погляду: усё вырашае Александр Рыгоравіч. А калі так, дык пра якія выбары тут можна весці гаворку, там больш у мясцовай Савецкай, якія шалкам залежыць пяць ад выканаўчых “вертыкалі”. І там няма ніякага сэнсу марнаваць час, вылучацца і спрабаваць нешта зрабіць.

Але калі такі падыход большай часткі насельніцтва яшчэ можна зразумець, дык асабіста мне не зразумелы падыходы

ШКОЛА

У старэйшых класах паменшае прадметаў



Рэформа агульнаадукацыйнай школы, распачатая чатыры гады таму, будзе працягвацца да 2010 года. Аб гэтым на нядаўняй сустрэчы з журналістамі паведамаў міністр адукацыі Пётр Брыгаладін.

Фінансавую падтрымку школе абяцае ўлада. Ужо ў гэтым годзе выдаткі на адукацыю будуць значна большыя, чым у мінулым. “Аб’ём фінансавання ў 2003 годзе павялічылі на 150%”, — уладкаваў Пётр Брыгаладін. — Калі ў расходнай частцы бюджэту 2002 года на адукацыю заклалі каля 20%, то ў гэтым — 24%.

Гэта ў 5 з паловай разоў больш, чым на абарону. Мы трацім больш за многія краіны, але гэтага недастаткова”.

Таму ў сістэме адукацыі стала распаўсюджанай модная зарэпрактыка: пазабяжэцнае фінан-

саванне. Калі не хавяе грошай дзяржава, ніякай дапамогаюць бацькі. “У мінулым годзе мы змаглі прымыкнуць у нашу сферу 110 мільярд рублёў”, — адзначыў міністр адукацыі.

Тым не менш па-ранейшаму да сямейнага маленькага засташча заробатнай палаты настаўнікаў, яна нават не складае абяцанняў Лукашэнкам палчас сваёй перадыбарчай кампаніі 100 долараў. У мінулым месяцы сярэдні заробак настаўнікаў склаў усяго 180 тысяч беларускіх рублёў.

Як адзначыў Брыгаладін, ніякіх карэкціровак у праграме рэфармавання агульнаадукацыйнай школы Беларусі не будзе. І гэты нягледзячы на тое, што на працяглым мінулага тыдня Лукашэнка заявіў, каб усе пачаць зрабаванне на гэтым годзе, які ідзе гэтай рэфор-

ма. Лукашэнка крытыкаваў ператварэнне школы ў школу, новую сістэму адукацыі і іншыя.

“На 10% мы знізілі напружанне. Гэта зроблена дзяржаўным шляхам”, — паведамаў Брыгаладін. — На 20% паменшлі змест урокаў па перадыбарчай кампаніі. Наступны крок — будзем робіць значныя захады, каб памешчыць напружанне ў старэйшых класах агульнаадукацыйнай школы. Там увядуць гаворка ідзе пра тое, каб прыкладна напалову скараціць колькасць вучэбных дысцыплін.

Не выключана, што да 2010 года старэйшыя ліцэйскія класы прыроўняць на профільнае навучанне: гуманітарнае, навуковае, тэхналагічнае”.

Што тычыцца 10-бальнай

ВІНШУЕМ!

Яны — лепшыя сябры «Народнай волі»

Падведзены вынікі конкурсу «1 + ...»,
які быў аб’яўлены падчас падпіснай кампаніі.

Лепш за ўсіх агітавалі за “Народную волю” наступныя нашы чытачы: ЯПЦЕВІЧ Уладзімір Антоанавіч (г.Палацк). Ён загатаваў 12 новых падпісчыкаў.

КАЛЕСНИКАВА Алена Арташэсаўна (г.Барысаў). Дзякуючы ёй у шэрагі чытачоў “Народнай волі” ўліліся 9 чалавек.

РОГАЧ Іван Іванавіч (г.п.Астравец Гродзенскай вобласці). Па яго рэкамендацыі на “Народную волю” падпісалася 6 жыхароў райцэнтра.

Рэдакцыя газеты лічыць пераможцамі конкурсу таксама ПАНАШЧЫКА Мікалая з Мінска і ЗАБРАДЗЯНЦА

Сяргей Іванавіч з Баранавіч. Шчыра віншую Вас, шаноўныя сябры! Дзякуй Вам за ўвагу да “Народнай волі”, за імкненне пашырыць яе чытацкую аўдыторыю. Разам з Вамі зробім усё для таго, каб яна была жадаанай у кожнай хаце, у кожнай сям’і.

“НАРОДНАЯ ВОЛЯ” — ГАЗЕТА НАРОДНАЯ!

Як мы і абяцалі, пераможцы конкурсу атрымаюць суперарыгінальныя прызы. Якія? Пакуль гэта наш маленькі сакрэт, але ў бліжэйшы час мы аб гэтым паведамаем са старонак газеты.

Рэдакцыя газеты «Народная воля».

Масштабныя преобразования в сфере жилищно-коммунального хозяйства

Сейчас квартиросъемщики, собственники жилых помещений, члены организации граждан-застройщиков производят обязательные ежемесячные отчисления на капитальный ремонт жилых домов в размере 50 процентов от суммы платы за техническое обслуживание жилых помещений. Эта сумма включается в расчет ежемесячной квартирной платы. В соответствии с постановлением №45 Совета министров размер указанных отчислений увеличивается вдвое, с 50 до 100 процентов.

Постановлением также определено, что в жилых домах, где в собственности граждан и юридических лиц находится более 70 процентов квартир, нужно будет создать товарищества собственников. То есть эти дома нужно передать в собственность жильцов, зарегистрировать товарищество в качестве юридического лица, оформить документы на право пользования земельным участком и провести прочие организационные работы.

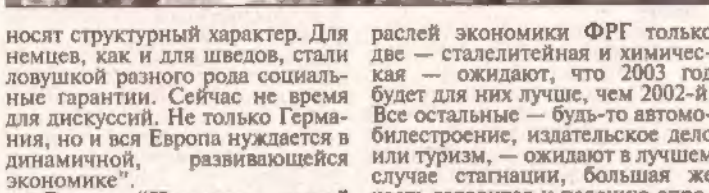
Министерству экономики и Комитету по земельным ресурсам, геодезии и картографии при Совете министров поручено до 1 марта 2003 г. принять решение об освобождении создаваемых товариществ собственников от затрат, связанных с их государственной регистрацией и об упрощении процедуры выдачи товариществам актов на право пользования земельным участком. Работа по созданию названных юридических лиц должна быть завершена в 2004 году.

Агентство
Владимира ГРЕВЦОВА.

Холодный туман

В последнее время европейское общество и СМИ интересуются экономической ситуацией в Германии. Чем это вызвано?

Все началось с заявления представителя Еврокомиссии о том, что Германия нарушила экономические нормы еврозоны. По заявлению Еврокомиссии, бюджетный дефицит ФРГ вышел за границы, установленные в единой Европе для поддержания стабильности евро. Германия рекомендовано срочно сократить бюджетный дефицит — или готовиться платить огромные штрафы. В связи с этим Бундес-СМИ замечает, что именно Германия в свое время предложила ввести строгие бюджетные нормы, которых теперь обязаны придерживаться все государства, перешедшие на евро. Теперь же ее экономика, одна из самых крупных в Европе, только-только начала выбираться из рецессии. Однако угроза кризиса все еще существует.



Герхард Шрёдер пытается сократить расходы и увеличить налоги. Однако пока что эти меры кажутся непонятными. Не обошла вниманием этот факт мировая печать. Она уделяет большое внимание экономической ситуации в Германии. Так, немецкая газета «А-Б-С» пишет: «Из оплота Европы Германия превращается в главную проблему зоны евро. Экономика ФРГ составляет треть этой зоны, и если она даст сбой, то рано или поздно оставшуюся часть тоже начнет лихорадить». Неспособность «красно-зеленого» правительства ФРГ реагировать на изменение ситуации вызывает разочарование».

Датская «Юландс-постен» замечает: «Почти четыре миллиона жителей Германии в декабре не имели работы. Это число наглядно иллюстрирует упадок экономики, который привел к позорной ситуации, когда Европейская комиссия была вынуждена напомнить «красно-зеленому» коалиционному правительству в Берлине о необходимости сократить дефицит государственного бюджета. Шрёдер понимает, что сам же и пошел. Неопровержимой истинной первой неделей 2003 года стало то, что Германия, являющаяся третьей по величине экономической силой в мире, сегодня не в состоянии выполнить те условия, на принятии которых она настаивала при подписании Маастрихтского договора».

Шведская газета «Дagens nyheter» в этой же связи отмечает: «Жителям Германии придется еще труднее. Проблемы страны

носятся структурный характер. Для немцев, как и для шведов, стали лозунгом разного рода социальные гарантии. Сейчас не время для дискуссий. Не только Германия, но и вся Европа нуждается в динамичной, развивающейся экономике».

Рядом «Немецкая волна» передает: «Две трети жителей Германии не ожидают от наступившего года ничего хорошего. А ведущие экономические институты страны предсказывают дальнейший рост безработицы. В среднем, по прогнозу, она составит четыре миллиона и достигнет тысяч человек. Ее пик придется уже на февраль — марте с половиной миллиона. Данные экономических институтов идут вразрез с куда более оптимистичными ожиданиями правительства. Министр труда и экономики Вольфганг Клемент, например, уверяет, что его программа повышения занятости уже очень скоро даст позитивный эффект, безработица начнет сокращаться и в среднем за год будет ниже четырех миллионов. Промышленный сектор составит в наступившем году целых полтора процента. Но в обществе не разделяют этот оптимизм. С наступлением встречи Нового года Козим менее трети жителей Германии. Две же трети оптимистичны настроены либо скептически, либо даже опасаются. Они от нового года не ожидают ничего хорошего, скорее, наоборот...».

Еще хуже настроения в немецких деловых кругах. Из 44 от-

Латиноамериканцы стали самой крупной диаспорой США

Число латиноамериканцев в США впервые превзошло число американцев африканского происхождения, и они стали, таким образом, крупнейшим национальным меньшинством страны.

Согласно результатам последней переписи населения, проведенной в 2002 году, число латиноамериканцев достигло 37 миллионов человек, увеличившись за два года, прошедших со времени предыдущей переписи, почти на 5%. Рост черного населения за тот же период составил всего 2%, а число его в 2002 году оказалось равным 36,1 миллиона человек.

Как сказал представитель национального бюро по проведению переписи США Роберто Рамирес, случившееся давно ожидалось, поскольку скорость прироста населения за счет рождаемости и иммиграции у латиноамериканцев выше. «Без всякого сомнения, этот рост продолжится», — пообещал Рамирес.

В настоящее время «испанцы» составляют 13% населения США (0,5% роста за последние два года), в то время как афроамериканцы — 12,7% (0,1% роста). Следом за ними, с большим отрывом, идут немцы из азиатских стран — около 4%. «Белые» составляют приблизительно 70% — большинство населения Соединенных Штатов.

Сильное землетрясение вызвало панику в столице Мексики

В Мексике произошло землетрясение силой 7,6 балла по шкале Рихтера. В Мехико подземные толчки, которые продолжались на протяжении 20 секунд, вызвали панику среди населения. Во многих районах мексиканской столицы нарушено электроснабжение. Сообщений о жертвах и разрушениях пока не поступало. Однако власти Мексики предполагают, что населенным пунктам, находящимся недалеко от эпицентра землетрясения, может быть нанесен серьезный ущерб.

Тони Блэр: «Готовьтесь к терактам»



Выступая перед британским парламентом, премьер-министр Великобритании Тони Блэр заявил, что уверен — в ближайшие время террористы «Аль-Каиды» или другой подобной группировки предпримут попытку террористического нападения в стране. Этот вывод был сделан на основании недавней череды арестов исламских фундаменталистов. «По моему мнению, неизбежно будет совершена попытка теракта в той или иной форме», — заявил Блэр. — Я считаю, что последняя серия арестов доказывает, что в Великобритании и остальной Европе, а также во всем мире существует террористическая сеть».

Под «последней серией арестов» Блэр, по всей видимости, подразумевал задержание людей, подозреваемых в производстве смертельного вещества рицина. Последним по времени было задержание семерых человек в мечети на севере Лондона. После обхода в мечети нашли шокеры, пистолеты и несколько сотен фальшивых паспортов. Кроме того, полицейские обнаружили баллон с газом Си-Эс.

В своей речи Блэр коснулся и возможной операции в Ираке. Как известно, сейчас большинство британцев против войны с Саддамом Хусейном. Премьер-министр выразил уверенность в том, что объективность, в конце концов, поддержит военные действия в Ираке, если все мирные усилия по разоружению Саддама окажутся безуспешными.

Джорджу Бушу стало ясно — Ирак не разоружается

Президент США Джордж Буш заявил, что «теперь ему ясно» — Саддам Хусейн не выполняет предписания ООН разоружиться. «Он тянет время. Он обманывает. Он играет с инспекторами в прятки», — объявил Буш журналистам в Белом доме после встречи с группой экономистов. Отвечая на вопрос о том, сколько времени осталось у Хусейна, чтобы разоружиться или столкнуться с военной силой в случае отказа, Буш ответил: «Я дам вам знать, когда наступит этот момент».

Майкла Джексона без маски покажут два телевизионных канала

Майкл Джексон станет героем двух телевизионных программ, которые почти одновременно выйдут в эфир в следующем месяце в США. Телеканал NBC подготовил специальный выпуск, посвященный метаморфозам, проискавшим с внешностью Джексона. Журналисты расскажут, как Джексон из темногожестого стал белым и сколько пластических операций перенес. Авторы программ обещают, что дадут слово многим людям, в разные годы тесно общавшимся с поп-идолом. Программа будет называться «Майкл Джексон без маски».

Другую программу готовит Мартин Башир. Этот тележурналист прославился после программы с участием принцессы Дианы, в которой она впервые упомянула о разном уровне жизни Чарльза и намерении развестись. На сей раз Башир решил показать частную жизнь Майкла Джексона. В течение нескольких месяцев Башир со съемочной группой сопровождал шоумена повсюду. Журналист побывал на ranch Джексона, ездил с ним в Европу, в частности снимал Джексона в Берлине во время вручения награды и был свидетелем того, как Джексон едва не уронил своего сына с балкона пятого этажа. Создатели программы подчеркивают, что они не получали никаких денег от певца и надеются, что фильм объективно расскажет о Джексоне.

Евросоюз не поддержит США в войне с Ираком

Европейский союз отказывается поддержать военную операцию США против Ирака в случае, если она начнется без санкции Совета Безопасности ООН. Представители стран ЕС считают также, что международные инспекторы должны продолжить свою работу на иракской территории. Война в Ираке нанесет серьезный вред и дестабилизирует обстановку на Ближнем Востоке, заявил премьер-министр Греции Костас Симитис, председательствующий в ЕС до конца июня. По окончании встречи с румынским коллегой Адрианом Настасе Симитис прокомментировал свою позицию по Ираку следующим образом: «Мы оба полагаем, что мир в Ираке должен быть сохранен. Мы убеждены, что конфликт приведет к замедлению многих позитивных процессов и не принесет мира и стабильности в регион».

По словам министра иностранных дел Греции Георге Папандреу, который в конце января планирует возглавить миссию ЕС на Ближнем Востоке, нет никакой нужды в войне, если Ирак готов сотрудничать с инспекторами. «Резолюция 1441 не предполагает обязательного решения по Ираку 27 января, сразу после представления отчета инспекторов ООН. Таким образом, и в теории и на практике, появляется дополнительное время для работы инспекторов», — сказал Папандреу.

По сообщению «Рейтер», «Си-Эн-Эн», «The Guardian», «Ассошиэтид Пресс».

150

пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

7. Ці быў старажытнарускі народ?



Усе славянскія народы — чэхі, налькі, сербы ды іншыя — вядуць сваю гісторыю ад старажытных часоў. Толькі беларусы і ўкраінцы гэта забарыліся. Паводле савецкай гістарычнай навукі, яны з'явіліся ў XIV—XV стагоддзях. А дагэтуль была нібыта «старажытнаруская народнасць» — сумесны прадук усходнеславянскіх народаў. Правадзілася нават абсурдная думка, што калі б не было мангола-татарскай навалы, з усходніх славянаў утварыўся б адзін народ (зразумела, расійскі). На самай справе дыялект, з якога развілася беларуская мова, узнік вельмі рані: не ў XIV стагоддзі, а на пачатку нашай эры, у першых праславянскіх мовах.

На гэтым малюнку з Радзівілаўскага летапісу паказана бітва на Нямізе ў 1067 годзе.

А што ж было ў сапраўднасці? Калісьці, з VII—VI стагоддзямі на Наральжнін Хрыста землі Усходняй Еўропы былі заселены рознымі народамі: на абшчыны сучаснай Беларусі жылі балты, Украіны — скіфа-сарматы, Расіі (ад Каспійскага мора па Волгу да Карэліі) — вуграфіны.

У VI—VII стагоддзях па Наральжнін Хрыста на гэты абшчыны са сваёй прарадзімай у Вялікую Русь пераправіліся ўсходнеславянскія племяны і заходні Беларусі. Палесці прышлі славяне. Вынікам іх змешвання з мясцовым насельніцтвам стала зараджэнне новых народаў — беларусаў, украінцаў, расійцаў. У залежнасці ад таго, з кім зліваліся славяне, фарміраваліся і новыя мовы, традыцыі, менталітэты.

На этнічнай тэрыторыі Беларусі расійліся некалькі славянскіх племянняў: крывічы (Віцебшчына, Смаленшчына, Пскоўшчына, Віленшчына, частка Міншчыны і Гарадзеншчыны), дрыгавічы (цэнтральнай Беларусі і паўночнае Палес-

се), радзімічы (Меншчына, Гомельшчына, заходняя Браншчына), валынцы (Берасцейшчына). Аб'яднаўшыся, крывічы і дрыгавічы ў X стагоддзі стварылі магутную дзяржаву — Полацкае княства, якое зрабілася ядром беларускай нацыі.

Усходнеславянскія старажытныя беларусы і ўкраінцы фізічна адрозніваліся ад X стагоддзя ў вядомай апавесці пра Рагнеду. А такая характэрная асаблівасць беларускай мовы, як «дзеканне», адзначалася яшчэ на пачатку X стагоддзя арабскім пісьменнікам Аль-Масудзі (Абун Хасан Ібн-Хусейн) у слове «аль-людзіна», якое было саманазовам нашых прародкаў.

Увогуле, на думку прафесара-лінгвіста Віктара Мартынава, дыялект, з якога пачалася беларуская мова, узнік вельмі даўна, яшчэ на пачатку I тысячагоддзя па Наральжнін Хрыста (а не ў XIV стагоддзі, як звычайна сцвярджаюць). А так званы «дрэвеннерускі язык» — гэта не

першамова, з якой выйшлі тры усходнеславянскія мовы, а проста княжэная старабеларуская (а дакладней — старамакедонская) мова ва усходнеславянскім варыянце.

Першаму вядомаму помніку беларускай мовы — «Правіду» ўжо было за 1000 гадоў. Гэта налічвае «горшчуху» на глінянай пасудзіне, знойдзенай археолагамі пад Смаленскам. Таксама X стагоддзем датуецца надпіс на пяціх папачка князя Ізяслава, сына Рагнеды. Гэта найстарэйшая ішняя помнік пісьменства не толькі ў Беларусі, але на ўсім абшчы Усходняй Еўропы.

Таго, што некаторыя называюць «дрэвеннерускім государствам», строга кажучы ніколі не існавала. Шматлікія спробы кіеўскага князя Уладзіміра ў канцы X стагоддзя зброй аб'яднаць усе усходнеславянскія землі ўрэшце скончыліся няўдачай. Полацкая зямля ў зацятнай барацьбе абараняла сваю незалежнасць.

8. У якім часе Полацкае княства дасягнула найбольшага веліччя?

Часам найвышэйшага ўздыму Полацкага княства стала XI стагоддзе, калі на чале дзяржавы быў князь Усяслаў Чарадзея (вядальдары ў 1044 да 1101 года). Трывалы падмурак гэтага росквіту быў закладзены ягоным бацькам — князем Ізяславам (Ізяславічам), адназначна яшчэ на пачатку I тысячагоддзя па Наральжнін Хрыста (а не ў XIV стагоддзі, як звычайна сцвярджаюць). А так званы «дрэвеннерускі язык» — гэта не



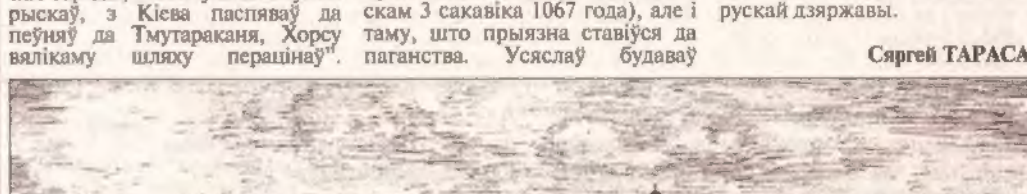
На мініяцюры Радзівілаўскага летапісу паказаны эпізод, як кіеўскі князь Ізяслаў, пераступіўшы клятву, надаснува брэў у палон Усяслава Чарадзея з двума ягонымі сынамі, калі тыя пераплылі Дняпро пад Оршай.

Нейкі час Усяслаў з волі простых людзей быў нават кіеўскім князем. Але неўзабаве пакінуў гэты пасад, каб вярнуцца ў Полацк.

Людзі лічылі Чарадзея за ваўкалака-пірэватра. Не толькі таму, што той дзіўным чынам мо схаваўся ад ворага і знявучыўся напасці на яго (як, напрыклад, на Нямізе пад Менскам 3 сакавіка 1067 года), але і таму, што прызня таўнаў да паганства. Усяслаў будаваў

хрысціянскія бажніцы, але не руйнаваў і паганскіх. Князь шукаў згоду ў веравызнаннях, а праз іх — адзінаства людзей і дзяржавы. Шматлікія ваісковыя выправы Чарадзея на Ноўгарад, Пскоў, Смаленск і г.д. займаюць усяго 18 гадоў з яго амаль 72-гадовага жыцця. Ён прысвечыў сабе не разбурэнню, а стварэнню — умацаванню першай беларускай дзяржавы.

Сяргей ТАРАСАЎ.



У «Аповесці мінулых гадоў» Полацкае ўпершыню прыгаводзіцца пад 862 годам, але ў старажытных скандынаўскіх сагах, што захаваліся ў Ісландыі, ён упамінаецца даўдэй перад тым, чым у сувязі з падзеямі X стагоддзя, як мацнае і багатае ўладанне са сваім князем. Гэтая звестка пацвярджае археолагічнымі знаходкамі, якія сведчаюць, што ўмацаванне гарадзішча існавала тут аж да I стагоддзя па Наральжнін Хрыста. Усе гэта дае падставу зважым пацвярджаць Полацка адначасна на пачатку новага тысячагоддзя сімваламі 1500-гадовай гісторыі нашай першай сталіцы.

На сучаснай рэканструкцыі паказаны Полацк XI стагоддзя.

Тэкст да ілюстрацыі Зміцера САНЬКО.

На Беларускім радыё баяцца беларускага слова

Уключыла неак першы канал Беларускага радыё. Ішла перадача аб творчасці папулярнай эстраднай стаячкі Ірыны Дарафеевай, у рэпертуары якой даволі шмат песень на беларускай мове. Дарчы, мне самой гэта сцявачка падабаецца, як і многім слухачам, мяркуючы на шматлікіх прыхільных званках. У перадачы ж Ірына размаўляла выключна на рускай мове. Ды і вядучая не спрыла старшын беларускамоўнага асяроддзя, задаючы пытанні па-руску.

Я патэлефанавала на радыё па названым у перадачы нумары з намерам задаць пытанне сцявачцы, ці не імкнецца яна авалоць рознай беларускай мовай, што зрабіла б выкананне не песень больш арыгінальным, а яе вобраз сапраўды найбольшым.

«Какой вопрос вы хотите задать?» — пытаў у мяне мужчынскі голас. Я адказвала па-беларуску, што хацела б сама задаць пытанне непаруска сцявачцы ў прамым эфіры, як гэта робіць іншыя слухачы. У адказ чуў: «Сфармулюйце, пажаўдзя, свой вопрос». Адказваю, што я здольна сама сфармуляваць пытанне без дапамогі і што мне не падабаецца такое дапытванне, яго нагадвае цэнзура. «Извините» — і кароткія гудкі.

Мяне гэта абурэла і я вырашыла дамагчыся свайго. Зноў набіраю нумар (што ўдалося не адразу). На гэты раз вырашыла адказаць, пра што я хачу запытацца, і гэта была мая памылка. «Хорошо», — сказаў той жа голас, — я перадам Ірыне ваш вопрос». Зноў у трубку пачуліся кароткія гудкі.

Перадача ішла яшчэ хвілін

дваццаць, гучала шмат розных пытанняў, апрача «назручных», накіраваных майго. Зразумела, што сваё пытанне я так і не пачула нават у фармулёўцы вядучай.

14 студзеня ўжо новага 2003 года я яшчэ раз атрымала аскравае сведчанне «свабоды слова» па-беларуску на першым канале радыё. У перадачы «Цытата дня», якую вёў Антон Васюкевіч, разам шло аб сумесным бюджэце так званай саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі. Апрача гэта быў нумар тэлефона судэй, па якім слухачы запісалі ахвотна задаць пытанні і адначасова прыняць удзел у сацыялагічным апытанні нахонт мэтагаспадары і форм інтэграцыі з Расіяй.

Патэлефанавала я з самага пачатку перадачы, каб задаць пытанне: «Чаму доля Беларусі ў саюзным бюджэце складае 30%, у той час, калі, паводле слоў У.У. Пуціна, не эканоміка складае толькі 3% ад эканомікі Расіі? Аднак у трубку пачула голас аўтамацкай: «Абонентская лінія повреждена». Гэты адказ гучаў на працягу ўсёй перадачы. Але самае дзіўнае было ў тым, што вядучы радаваўся, як шмат

пытанняў паступае, нават называў іх, але ні адно з іх не прагучала ў прамым эфіры непаруска на радыёбеларускім. Калі б мне ўдалося «праверыць» у прамым эфіры, апрача падрыхтаванага пытання я хачу б сказаць: «Не прадавайце Беларусі».

Але самае цікавае мяне, як і іншым радыёслухачам, чыкала напрыжкі перадачы, калі Антон Васюкевіч падвёў вынікі «сацыялагічнага апытання», якое абвешчана, нягледзячы на тое, што «абонентская лінія повреждена». Хіба што ліній была пашкоджана толькі для мяне? Дык вось, звыш 50% «апытаных» выказаліся за інтэграцыю па мадэлі, прапанаванай А.Лукашэвічам. Астатнія пазіцыі раскрыскавалі не варты.

А нехта ж яшчэ спадзеўся атрымаць аб'ектыўны вынік галасавання паліца выбару і рэзультату. Ну, ну, ну, не разумею, што ўсе вызначалася загады, што будучы «намаляваны» неабходным лічбы, што б там ні было пашкоджана, ці спецыяльна будзе пашкоджана, бо так спакайней.

Ірына ПРЫДЛІЧ, жыхарка Мінска.

Нам нужна еще одна «Немига»?

Если в Минске не дай Бог повториться трагедия, подобная на ту, что произошла на Немиге, так это будет, пожалуй, на автобусном маршруте №100. Нам, налогоплательщикам, никто не объяснил, почему за наши же деньги мы не можем в час «пик» нормально ни войти в автобус, ни выйти из него. Не объяснил, почему у аэропорта №1 стоит, как вкопанное, 9 автобусов (и кто они жгут?) в то время, как уезделья везет на утренник свой класс и не может при этом гарантировать, что все дети доберутся благополучно. Не говоря уже о том, что с тортом

или букетом к автобусу приблизиться вообще невозможно. Для нас давно очевидно: в час «пик» интервал движения в 3–10 минут уже велик. Но кто нас слушает? Может быть, именно с этой жуткой картины открывается лицо нашего города, а вовсе не с сооружения подземных магистралей, которые вряд ли назовешь предметом первой необходимости, но на которые городские власти откуда-то находят и средства, и силы? Где наши депутаты со своими обещаниями? Хотят раз бы проехали маршрутным автобусом №100. Посмотрели бы на

хмурых, раздраженных своих избирателей? — а, может, вряд ли захотели бы еще раз выслотропиться по нашему округу... О нас «позаботились» так, что теперь, после того, как убрали троллейбусы с проспекта Скорины, вынуждены пользоваться несколькими видами транспорта. Вместо комфорта — неудобства и лишние расходы. Кто спрашивал народ, когда отменяли троллейбусный маршрут? С уважением, Сергей ЛОКИШЕК, житель Минска.

